

weekend

DE TIJD | ZATERDAG 20 FEBRUARI 2010

39

PHILIPPE LHOMME

Belg aan het hoofd van Crazy Horse in Parijs

40

ZONDEBOKMECHANISME

Gaan we naar een verkrampte claimcultuur?

43

VINCENT VAN GOGH

De schilder die dicht bij de waanzin stond

© WIM KENPELERS

‘Een stok en wortel, dat werkt voor paarden. Niet voor mensen’

Kilian Wawoe windt er weinig doekjes om, om niet te zeggen geen. ‘Banken over de hele wereld hebben Russische roulette gespeeld’, zegt hij. ‘Maar het perfide was: ze deden dat met de hoofden van de belastingbetalers. Zij wonnen, of wij verloren.’

Nog een mooie: ‘*Managen* komt van het Italiaans maneggiare - paarden dresseren. Vaak zijn de methodes net dezelfde. Neem bonussen. Wat zijn dat anders dan wortels aan stokken? Bij paarden werkt dat, maar worden mensen niet verondersteld iets meer te kunnen dan recht door te lopen?’

Of nog: ‘Bonussen aan banden leggen heeft geen enkele zin. Je moet ze gewoon verbieden. Wat deed Jérôme Kerviel, de trader die de Société Générale op de rand van het bankroet bracht? Hij deed gewoon wat in zijn bonusregeling was afgesproken. Steeds grotere risico's nemen.’

Kilian Wawoe is niet de eerste om de bonussencultuur in de financiële sector

Tien jaar lang deelde hij bankiersbonussen uit. Tot hij ontdekte dat niemand daar beter van werd, en hij zijn conclusies trok. **KILIAN WAWOE VERTROK BEGIN DIT JAAR ALS PERSONEELSMANAGER BIJ ABN AMRO, UIT ONVREDE MET DE BONUSSENCULTUUR.** Het exclusieve verhaal van een zeldzame bekeerling. ‘Bonussen zijn nergens goed voor. Dat is niet zomaar een opinie, dat is een wetenschappelijk vaststaand feit.’

op de korrel te nemen. Maar hij spreekt met een autoriteit die anderen hem alleen maar kunnen benijden. De 37-jarige Nederlander deelde als personeelsmanager bij ABN AMRO meer dan tien jaar zelf bonussen uit. Dat was een van zijn belangrijkste taken. En bovendien deed hij er ook nog eens wetenschappelijk onderzoek naar, wat hem al helemaal een bevoorrechte getuige maakt.

Precies dat onderzoek, in het kader van een doctoraat, deed Kilian Wawoe

begin dit jaar vertrekken bij ABN AMRO. Hij bestudeerde de effecten van bonussen op prestaties van 2.000 bankiers bij vier banken in vijf landen. En dat leverde een verrassende en - vooral - gênante conclusie op.

‘Ik kwam erachter dat bonussen niet werken’, vertelt Wawoe. ‘Erger nog. Ik kwam erachter dat ze contraproductief zijn, en dat je ze dus maar beter kunt afschaffen. Alleen: die bevinding bracht me in een heel penibele situatie, natuurlijk,

vanwege mijn job. Je kunt moeilijk tegen bonussen zijn, en er tegelijk vrolijk blijven incasseren en uitdelen.’

En de crisis maakte de situatie van Kilian Wawoe er alleen penibeler op. ‘Na de val van Lehman Brothers dacht ik: dit wordt een keerpunt. Het was geen beetje misgegaan, hé. Bijna alle grote banken waren virtueel failliet. De hele wereld-economie stond op de rand van de afgrond. En waarom? Omdat Amerikaanse bankiers mensen massaal hypotheeken

aansmeerden die ze in geen 100 jaar konden terugbetalen. Om toch maar zoveel mogelijk verkoopbonussen te halen. ‘De sector gaat een krachtig signaal geven’, dacht ik. ‘Ze gaan zeggen: ‘Het spijt ons. We gaan ervoor zorgen dat dit zich nooit meer kan herhalen.’ Maar dat gebeurde niet - integendeel. Na een paar maanden was het weer alsof er nooit iets gebeurd was.’

‘Halverwege 2009 heb ik mezelf dan in de spiegel aangekeken, en gezegd: ‘Ik

kap ermee! De volgende bonussenronde maak ik niet meer mee. Ik wilde toch een beetje consequent blijven.’

Weinig mensen zijn zo consequent dat ze in crisistijden een goed betaalde job laten staan voor een overtuiging. Zonder gouden handdruk.

Kilian Wawoe: ‘Dat klopt, maar wat kon ik doen? Mijn doctoraat opgeven, omdat de conclusies me niet goed uitkwamen? Als er een maatschappelijk debat is, en je kunt een bijdrage leveren, dan is het je morele plicht dat te doen, vind ik. Dan mag je je kop niet in het zand steken.’

‘Voor alle duidelijkheid: mijn probleem met bonussen zat niet bij mijn bank alléén. Het zat bij alle banken. Als ik bij ING had gewerkt, of bij Rabobank, was ik ook opgestapt.’

Hoe reageerden uw collega's toen u vertelde waarom u wegging?
Wawoe: ‘Heel begripvol - de meesten

► VERVOLG OP PAGINA 38

